

**Uudenmaan liitto
Aleksanterinkatu 48 A
00100 Helsinki**

fax: 09- 47674300

MUISTUTUS UUDENMAAN MAAKUNTAKAAVAEHDOTUKSESTA

Yhdyn Espoonkartanon omakotiyhdistys – Esbogårds egnahemsförening rf:n,
Nuuksion Omakotiyhdistys ry. – Noux egnahemsförening rf:n, Föreningen för Norra
Kyrkslätt rf. – Pohjois-Kirkkonummi-yhdistys ry:n ja Kirkkonummen
Ympäristöyhdistys ry:n yhteiseen muistutukseen.

Muistutuksessa vaaditaan, että Uudenmaan maakuntakaavaehdotusta ei tule hyväksyä ehdotetussa muodossa, koska siinä ei esitetä ympäristöllisesti kestäväää ratkaisua pääkaupunkiseudun jätteenkäsittelyyn, vaan jätetään asia ilman aikamäärettä laadittavan vaihemaakuntakaavan varaan.

Jo esitettyihin perusteluihin lisäksi vielä:

OIKEUSVAATIMUKSET

Yleisötilaisuudessa 19.11.03 Uudenmaan liiton esittelijän mukaan oikeusvaatimukset ehdotetulle maakuntakaavalle ovat ohjeelliset yleis- ja asemakaavat. Edelleen Uudenmaan liiton mukaan jo rakennettuja asuinalueita ja viheralueita ei tarpeettomasti supisteta.

POISTETUT ASUINALUEET

Uuden rakennus ja maankäyttölain mukaan Kolmperän Espoon puoleinen rakennuskaava-alue muuttui automaattisesti asemakaava-alueeksi. Ehdotetussa maakuntakaavassa osa Kolmperän asuinalueesta Espoon ja Kirkkonummen puolella on poistettu.

POISTETUT VIRKISTYS- JA LUONNONSUOJELUALUEET

Kolmperän asutuksen vieressä on yleiskaavassa ympäristöministeriön vahvistama virkistysalue. Kyseinen n. 55 ha:n virkistysalue on kokonaan poistettu.

Ehdotetun EJ-alueen läheisyydessä Kirkkonummen puolella sijaitsee Suonsilmä-niminen lampi. Lammesta virtaa vesi Kolmperä-järveen. Uudenmaan ympäristökeskus on todennut YTV:n kaatopaikka laajennuksen YVA-lausunnossaan, että kyseinen lampi on luontoarvoltaan merkityksenkäs.

Ehdotetun EJ- & EY-alueen välittömässä läheisyydessä ja sen koillispuolella sijaitseva ympäristöministeriön vahvistama Kakarlammen luonnonsuojelualue on poistettu

Ehdotetun EJ- & EY-alueen koillispuolella oleva ympäristöministeriön vahvistama Nupurin-järven suojeltu ranta-alue puuttuu tai se on poistettu.

Ehdotetun EJ- & EY-alueen kaakkoispuolella oleva ympäristöministeriön vahvistama Kvarnträsketin luonnonsuojelualue puuttuu tai se on poistettu.

Edellä lueteltujen seikkojen kohdalla viitataan lisäksi valtioneuvoston päätökseen 861/1997 kaatopaikkojen sijoittamisesta.

RAIDELINJAUS

Ehdotettu junarata Espoon keskuksesta Veikkolaan rikkoo Kakarlampi - Nupurin-järven - Svartbäckträsket - Kvarnträsket - Dämman vesistöalueen aran ja osin luonnonsuojelualueeksi vahvistetun alueen. Itse asiassa koko tämä vesistö pitäisi pyrkiä säästämään ja suojella rikkomattomana luontoarvojen vuoksi. Todettakoon edellisten lisäksi vielä, että Dämmanissa sijaitsee vedenottamo ja Dämmanin pintavettä käytetään talousvetenä sekä Espoossa että Kirkkonummella ja että Svartbäckträsket on laulujoutsenten levähdyspaikka.

Ehdotettu ratalinjaus rikottuaan edellä mainitun vesistö- ja luonnonsuojelualueen jatkaa länteen pitkin Turun moottoritien vierustaa aiheuttaen yhä lisää liikennemelua. Muistettakoon, että Turun moottoritien melun lisäksi Ämmässuon - Kulmakorven lähitienoo on jo ennestään erittäin räsitetty kohtuuttoman kaatopaikkaliikenteen ja muiden alueelle sijoitettujen toimintojen meluista.

Edelleen ehdotettu ratalinjaus silpoo jo linjattujen Turun moottoritien ja Nupurin tien ohella ainakin Histan liittymän ja Veikkolan välisen alueen. Lisäksi ratalinjaus kulkee ennen Veikkolaa aivan Nuuksion luonnonsuojelualueen rajalla.

Helpottaakseen ja nopeuttaakseen Lohjan suunnalla olevan asutuksen sekä mm. Kolmperän ja mahdollisesti tulevan Histan asutusalueiden julkista liikennettä raideyhteys olisi tervetullut. Kuitenkin raidelinjauksessa edellä mainitut epäkohdat

pitää saada poistetuksi. Lisäksi raidelinjaus täydentäisi paremmin jo olevaa liikenneverkostoa, jos sitä ei niputettaisi jo olemassa olevaan tiestöön.

On outoa, että maakuntakaavaan varataan kyseinen raidelinjaus vaikka linjauksen aiheuttamista vaikutuksista ei ole tehty tarkempia tutkimuksia, jotka olisivat julkisuudessa olleet asukkaiden käytössä. Raidelinjaus olisi pitänyt esim. YVAta ennen kuin se päätetään toteuttaa maakuntakaavassa.

KAAVAMERKINTÖJEN YHDENVERTAISUUS

Vaikka maakuntakaava onkin suuntaa antava ja yleisluontoinen, sen merkinnöissä on noudatettava yhdenvertaista tarkkuutta joka kunnassa. Verrattaessa esim. Helsingissä ja sen edustalle merkittyjen virkistysalueiden tarkkaa kirjausta muistutukseni alussa luetteloitujen virkistys- ja luonnonsuojelualueiden kirjausten puuttumiseen ehdotetun raidelinjauksen ja EJ- & EY-alueen läheisyydessä Espoossa, vaikuttavat edellä mainitut puutteet suorastaan tarkoitushakuisilta. Ilmeisesti alun alkanen 565 ha:n EJ-alueen ja nykyisellään 441,60 ha:n EJ- & EY-alueen sijoitusta on oletettu helpommin puolustettavaksi, kun sijoitusaluetta ympäröiviä luontoarvoja ei kirjata. Näin mämmuttimainen alue on väistämättä kohtuuton rasite missä tahansa 1:n tai 2:n kunnan kannettavaksi.

EJ- JA EY-ALUEVARAUKSEN VAIKUTUSALUEET

On muistettava, että varsinkin EJ- ja EY-aluevarausten vaikutukset ulottuvat huomattavan laajalle varsinaisen 441,60 ha:n suuruisen aluevarauksen ulkopuolelle. Mitä suurempi on ympäristöä rasittavien toimintojen aluevarauskeskittymä, sitä suuremmat ja laajemmat ovat myös sen vaikutukset alueen ulkopuoliseen ympäristöön.

Ehdotetulta EJ- ja EY-alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä on vesistöyhteydet Suonsilmä-lampeen, Kolmperä-järveen, Bockträsk'iin, Halujärveen, Loojärveen ja siitä edelleen Natura-alueena suojeltuun Espoonlahteen sekä Nupurinjärveen, Svartbäckträsket'iin, Kvarnträsk'iin, Dämmaniin ja siitä jälleen Espoonlahteen. Viittaaan edelleen valtioneuvoston päätökseen 861/1997 kaatopaikkojen sijoittamisesta ja Ämmässuon kaatopaikan perustamisen aikaisen vesihallituksen kantaan, jonka mukaan Ämmässuon alue on vesistöllisesti vaikeasti hallittavissa eikä siten sovellu kaatopaikkatoiminnoille.

Jo nykyisten alueella toimivien ympäristöä rasittavien toimintojen yhteispäästöjä ja niiden laatua ilmaan, pintavesiin, pohjavesiin ja maaperään sekä melupäästöjä ei ole luotettavasti, riittävän tarkasti eikä kokonaisuudessaan tutkittu.

Ämmässuon - Kulmakoven ympäristövaikutusten kokonaisarviointissa todettiin, että Ämmässuon alueen lähelle ei tulisi kaavoittaa uutta asutusta, koska alueelle suunniteltujen toimintojen vaikutuksista ei ole vielä riittävästi kokemusta eikä tietoa.

Kyseinä 441,60 ha:n EJ-EY-aluevaraus vaarantaa kaatopaikka-alueen ympärillä asuvien ihmisten terveyttä ja asumisviihtyvyyttä. Lisäksi se riskeeraa myös ympäröivien alueiden käyttöä ja kaavoitusta esim. verotuksellisesti tuottavampaan käyttöön kuin uhrausta pääkaupunkiseudun jätteiden haittavyöhykkeeksi (esim. EJ-EY-aluevarauksesta pohjoiseen Histaan, itään Koskenmäkeen ja Kirkkonummen puolella Veikkolasta itään kaavoitettavia asuinalueita). Tällainen olisi kunnille suuri menetys mm. saamatta jäävien verotulojen vuoksi.

NYKYISTEN ALUEVARAUSTEN EPÄKOHTIA

Ämmässuon kaatopaikan perustamisen aikaisen vesihallituksen esittämä kanta siis oli, että alue on vesistöllisesti vaikeasti hallittavissa eikä siten sovellu kaatopaikkatoiminnoille. Ämmässuon alue ei sovellu kaatopaikkatoiminnoille siitäkään huolimatta, että kyseisestä vesihallituksen kannanotosta piittaamatta alueelle on yleiskaavassa kaavoitettu EK- ja ET-alueet.

Espoossa Ekopark Oy:n jätetoiminnot sijoitettiin (yleiskaavan) T-alueelle (maakuntakaavan) EJ- tai (yleiskaavan) EK-alueen ulkopuolelle sillä puolustuksella, että Ekopark Oy on jätteenkäsittelylaitos eikä se laitoksena aiheuttaisi merkittäviä päästöjä. Tällä perusteella jätelaitoksia pitäisi voida yhtä hyvin sijoittaa muissakin kunnissa T-alueille. T-alueita löytyy ja on löydettävä joka kunnasta niin yleiskaavoissa kuin maakuntakaavassakin eikä yleiskaavapohjaisten EK- ja ET-aluevarausten tai maakuntakaavapohjaisten EJ- ja EY-aluevarausten puuttuminen muualta kuin Ämmässuolta ei ole riittävä peruste jätetoimintojen keskittämiseen yksin Espooseen ja Kirkkonummelle.

Espoossa sijoitettiin myös carting-rata (yleiskaavan) T-alueelle varsinaisen (maakuntakaavan) EY- tai (yleiskaavan) EM-alueen ulkopuolelle. Perustelua tälle sijoitukselle en ole saanut, mutta, jos tätä on uskominen, moottoriurheilutoimintojakin pitäisi voida sijoittaa muissakin kunnissa (yleis- ja maakuntakaavan) T-alueille. Maakuntakaavassa ehdotettu EY-alue 149,3 hehtaarin suuruisena ja välittömästi 292,3 hehtaarin EJ-alueeseen liittyvänä sisältäisi yleiskaavan EM- ja ET-alueet moottoriurheilu- ja maanlajitystoimintoihin. On selvää, että myös ehdotettu 149,3 ha:n suuruinen EY-alue on sen ympäristölle kohtuuton.

Tätä absurdia listaa voisi vielä jatkaa toteamalla, että Espoossa sijoitettiin jopa voimalaitos- ja rakennusjätteitä sisältävä maankaatopaikka, jossa kompostoitui jätevesilietteitä turpeeseen sekoitettuna Kolmperän asutuksen viereiselle suoalueelle, Iso-Ämmässuolle. Kyseisille toiminnoille suoaluetta ei eristetty kivilouhosta kummemmalla eristeellä. Ympäristöministeriö on vahvistanut kyseisen alueen yleiskaavassa virkistysalueeksi. Vaikka virkistysalue oli jo vahvistettu ja saavuttanut lainvoiman kyseisiä toimintoja jatkettiin alueella. Vielä nykyisinkin alueella suoritetaan maanlajitystä. Ilmeisesti edellä mainittujen toimintojen sijoittamisella Kolmperän asutuksen viereen edesvastuuttomasti haluttiin vain säästää varsinaisen jätteenkäsittelyalue mahdollisimman suureksi. Nykyisestä maakuntakaavaehdotuksesta tämä yleiskaavassa vahvistettu ja lainvoimainen

virkestysalue puuttuu. Alue on viipymättä saatava kaavoituksensa mukaiseen käyttöön ja asutuksen lähivirkistysalueeksi.

Esitetty maakuntakaava vain pahentaisi Kolmperän asuinalueen eristämistä ja ulkoilumahdollisuuksien supistamista. Kolmperän asuinalue eristetään pohjoisesta niputetulla liikenneleikkauksilla Turun moottoritieellä ja junaradalla. Idästä, kaakosta, etelästä ja lounaasta asuinalue eristetään jätetoiminnoilla ja niiden liitännäistoiminnoilla. Muistettakoon, että myös lännessä on yksityisiä rantoja, joiden rauhaa tulee kunnioittaa eivätkä ne siis ole kauttakulkumaita. Ts. Kolmperän asuinalue ja varsinkin järven itäpuolella oleva asutus pussitetaan täysin jätetoimintojen taakse.

Tilanne Ämmässuolla on siis absurdi ja tällaisena se on väistämättä jo johtanut hallitsemattomaan kokonaisuuteen. Tämän kaltainen kehitys on pysäytettävä ja päästöt ja toimintojen riskit on saatava supistumaan. Tällaista kehitystä ei tule maakuntakaavoituksella kasvattaa vielä pahemmaksi.

SELVITYSALUE

Uudenmaan liitto on ilmoittanut, että jätehuolto- (sis. yhdyskuntajätteet, pilaantuneet ja ylijäämämaat), kiviaineshuolto-, moottoriurheilu-, ampumarata- yms .toimintojen aluevaraukset ratkaistaisiin erillisessä vaihemaakuntakaavassa. Mikäli tämä ratkaisumalli olisi edes uskottava, ehdotettu EJ-EY-alue olisi ollut loogisempaa merkitä maakuntakaava-ehdotuksessa selvitysalueeksi edes niiltä osin, jotka vielä ovat pilaamatonta ja koskemattonta luontoaluetta.

VAATIMUS

Pääkaupunkiseudun jätteenkäsittely-, maanläjitys ja moottoriurheilun alueet on varattava Uudenmaan maakuntakaavaan niin, että alueet soveltuvat luontotyypiltään, etäisyydeltään asutuksesta ja arvokkaista luontoalueista kyseisiin toimintoihin. Lisäksi jätteenkäsittelyalueet on sijoitettava Uudenmaan maakunta-kaavaan niin, että vastuuta jätetoiminnoista jaetaan eri kuntien kesken säilyttämättä jätetoimintojen riskejä ja haittoja yksin Espoon ja Kirkkonummen rasitteeksi. Sitä ennen maakuntakaavaehdotusta ei tule hyväksyä, ei edes osittaisessakaan muodossa. Jätteidenkäsittelyn osalta ratkaisujen lykkääminen epämääräiseen tulevaisuuteen vaihemaakuntakaavassa ei anna uskottavasti toimivaa lopputulosta vaan sitoo jätetoimintojen aluevarausvaihtoehdot jo maakuntakaavassa tehtyihin päätöksiin.

Muilta osin yhdyin myös Ympäristölakiasiantomisto Niemelä & Sario Oy:n kirjoittamaan muistutukseen, joka on laadittu Urberga Kb ja Niemis Kb:n nimissä.

Kolmperässä 5.12.2003
Toimitettu faksina (f. 09-4767 4300),
alkuperäinen postitse.

Arja Alho

Espoo
p. 040-